

Torup Ting 2020: beretning

Torup blev Årets Landsby i Danmark, 2019 under temaet bæredygtighed: økologisk, økonomisk, socialt og kulturelt. Det skabte en extra interesse for Torup i medierne og i forsamlingshuse landet over langt ind i 2020. Lokaldemokratiet lever og udvikler sig i Torup. Levende, informative og velbesøgte borgermøder – så vidt Corona har tilladt - viser den brede interesse for et demokrati, som trives nedefra. Dette engagement er vigtigt for at alle bliver hørt og ser sig selv som aktive deltagere i lokalsamfundet. Demokrati er ikke klaret ved at sætte et kryds hvert 4. år: det skal leves hver dag. Det gør vi i Torup.

Det har været endnu en aktiv periode for Torup Ting:

- Generalforsamling MAR 2020, borgermøde FEB 2020 om arkæologiske udgravninger på Hvideland
- Løbende kontakter til og møder med borgmester, kommunale udvalg & den kommunale forvaltning
- Deltagelse i forsknings- og udviklingsprojekter, både nationalt ([DELTA - projekt \(kulturhusene.dk\)](#)) og Varme Zoner ([Torup – Varme Zoner](#)) – og internationalt ([Torup – Smart Rural Areas \(smartrural21.eu\)](#))
- Det fortsatte arbejde i Torupfonden og planlægningen af og støtten til Hvideland
- Aktive Småting: Torup Deleværksted, Stier & Veje, Torup DOKby, Torup Tingsted, Torup Kalender/Velkommen til Torup, QR-koder, Torup Klatrevæg, Torup Grejbank & Landsbypedel.

Bestyrelsen arbejder løbende - på baggrund af drøftelserne ved borgermøderne – med aktuelle forhold af betydning for Torup og omegn, dvs i det gl postnummer 3380 Dyssekilde. To store sager af betydning for lokalområdet har i årets løb været:

- Lokaltoget/Movias planer om nedskæring af togdriften på Dyssekilde Station: det afstedkom koordinerede henvendelser/protester ift Movia/ Hovedstadsregionen, Folketingets Trafikudvalg og til Halsnæs Kommune(s) repræsentant i Movia – med det resultat at forringelserne blev taget af bordet
- Hovedstadsregionen planer om at udlægge arealer til grusgravning i lokalområdet: det afstedkom koordinerede henvendelser/protester/

høringssvar/pressemeddelelser ift Hovedstadsregionen – med det resultat at grusgravningen i lokalområdet måske bliver taget af bordet.

Torup Tings bestyrelse har løbende haft møder med borgmestre & den kommunale forvaltning, især om veje/stier/trafik, om de frasolgte kommunale (ældre)boliger på Torup Bygade - og om Torup Tings forslag til en egentlig samarbejdsaftale med Halsnæs Kommune.

Torup er løbende genstand for opmærksomhed, bla under Erhvervsministeriets årlige Landdistriktskonference, i år virtuelt med indlæg fra hhv Erhvervsministeren og formanden for Torup Ting (OKT 2020). Mange tilsvarende arrangementer var planlagt, og er blevet udskudt, men formanden har holdt oplæg i Egtved (Landdistrikternes Videnscenter, FEB 2020), Lejre (Lejre Kommunes Landsbyudvalg, MAR 2020), Broagerland (Landsbylaug, AUG 2020), Sønderby (Lokaludvalg, SEP 2020), Hemmingway Club (Hillerød, OKT 2020), Landsbytopmøde (Sønderborg, OKT 2020) – og ved flere lejligheder ifm EUs projekt Smart Rural 21 (Village Presentation, EU Rural Week, Smart Rural Cafe, OKT-NOV 2020), se ([Torup – Smart Rural Areas \(smartrural21.eu\)](https://torup-smart-rural-areas.com)), inkl 6 Torup-videoer på engelsk, som også ligger på [Smart Rural 21 | torupting](https://torupting.com). Torup Ting rækker således langt ud over lokalområdet, hvilket også blev klart ifm til hæderen som Årets Landsby, SEP 2019 - pba ansøgning fra Torup Ting. Det afstedkom en festlig fejring, præmie på kr 50.000 og en sand mediestorm med indslag i DR1, TV Avisen, TV2, TV2 News, TV Lorry, Nordsjællands TV, Radioavisen, DR P1 og Radio 4 – og satte dermed Torup og Halsnæs på det mediemæssige og landdistrikts-politiske landkort til stor glæde for Torup og Halsnæs Kommune. Denne effekt har varet ved ind i 2020: det vil fortsætte.

Kulturelle aktiviteter, attraktioner og virksomheder – det levende Torup – var også temaer for KBHs Universitets undersøgelse af, hvorfor Torup er et attraktivt tilflytterområde. Herfra blev foreløbige resultater blev præsenteret på to TT-borgermøder i 2018 – og fremhævet igen i 2019/2020 ifm hæderen som Årets Landsby. Også her har Torup Ting fungeret som facilitator. Det er en meget positiv rapport. Se

[https://ign.ku.dk/forskning/geografi/publikationsliste/publikationsliste/?pure=da%2Fpublications%2Fhvaedsker-rurale-succeser-og-hvor-langt-raekker-brandet\(c4302d0c-b686-45e1-b398-40770b6b8cf9\).html](https://ign.ku.dk/forskning/geografi/publikationsliste/publikationsliste/?pure=da%2Fpublications%2Fhvaedsker-rurale-succeser-og-hvor-langt-raekker-brandet(c4302d0c-b686-45e1-b398-40770b6b8cf9).html)

Et tilsvarende forskningsprojekt om de sjældne landdistriktsområder med tilflytning (Klitmøller, Svaneke og Torup) fremhævede igen det særegne ved Torups mange/sammensatte attraktionsværdier. I denne rapport (2020) med mange grafer siges det gang på gang: 'Her skiller Torup sig ud'. Se ([Torup — Varme Zoner](#)). Dette projekt vil blive fremlagt af forskerne på et kommende Torup Ting borgermøde – når Corona tillader det.

Småting, dvs arbejdsgrupperne under Torup Ting har fungeret fint ift de mange andre frivillige opgaver, nemlig Torup Deleværksted, Torup Tingsted, Velkommen til Torup, Stier/Veje/Trafik, QR-koder, Klatrevæg, Grejbank/Landsbypedel:

- Torup Deleværksted/Repair Cafe: tidligere velvilligt huset af Mejeriet i 2019 og nu flyttet til Dyssekilde Station. Genbrug og reparation er trendy og Torup er helt på forkant her, tilknyttet <https://repaircatedanmark.dk> - og huser også projekt *Sykkel*: et låne- og demonstrationsprojekt om alternativ transport, se www.sykkel.dk
- Stier/Veje/Trafik: løbende dokumentation og lobbyisme ift Halsnæs Kommune, herunder møder med forvaltningen. Sammenhængende og sikre sti-forbindelser, især til/fra Melby og fartdæmpning/afstribning på vejene står højt på listen. Særligt har Haldvejens afstribning krævet gentagne møder og en gedigen indsats fra vej/sti Småtinget, som i øvrigt har fremlagt en samlet trafikplan for Torup og omegn. Studerende fra Aalborg Universitet har ved et borgermøde fremlagt deres opgave om trafik i/omkring Torup. En kommunal Trafikplan-høring (JAN 2021) vil også få et svar fra Torup Ting
- Småtinget Velkommen til Torup har taget fat på opgaven på et nyt grundlag, nemlig ved at skabe Torups nye hjemmeside, inkl en Torup Kalender (se www.toruping.dk) og en Det Sker i Torup folder, som igen vil blive trykt i opdateret udgave
- I den sammenhæng bød året på en særudgave af Det Sker i Torup, nemlig Torup i Pose og Sæk: en husstandsomdelt pose med kulturelle og kommercielle tilbud fra hele Torup mhp at støtte det Corona-ramte erhvervs- og kulturliv
- QR-koder i Torup, inspireret af et tilsvarende projekt i Liseleje. Fortællingen om vigtige steder og historiske huse i Torup bliver fortalt via QR-koder, som

kan scannes af en mobiltelefon af den smarte slags. Projektet retter sig mod både Torup-borgere og gæster udefra

- Torup Grejbank & Landsbypedel, projekt Dugnad, støttet af Nordeafonden (Her bor vi), er pt ved at blive indrettet på Hvideland og – i samarbejde med Halsnæs Kommunes jobcenter - under medvirken af personer i Virksomhedspraktik. En tilhørende app er under udvikling med midler fra SR21-projektet. Midler fra Landdistriktpuljen vil også bidrage til Torup Grejbank & Landsbypedel.
- Torup Klatrevæg med støtte fra Torup Ting og fra Nordeafonden (Lokale projekter) arbejder med etablering af Torup Klatreklub og med byggetilladelser
- Torup Folkekøkken: månedlig fællesspisning i forsamlingshuset, af og til suppleret med kortfilm/Torup DOKby, pt på Corona-hold efter Folkekøkken i JAN & FEB, dog med Friluft's Folkekøkken i AUG 2020 ved Torup Tingsted
- Torups bænke: fem specialdesignede bænke, bygget i Statsfængslet i Jyderup, pryder nu udsigtspunkter i Torup. Det glæder både langsomt gående, kærestepar og andre livsnydere.

Lokaldemokratimidler 2018-2019

Torup Ting gjorde ved sine foretrædere for Halsnæs Kommunes udvalg for Kultur, Idræt og Demokrati 7.11.2018, 25.9.2019 og igen 13.1.2021 rede for brugen af lokaldemokratimidlerne - som et led i evalueringen af kommunens strategi for lokaldemokrati. Torup Ting fik i lighed med de to andre lokalråd i Halsnæs Kommune stillet kr 25.000 til rådighed (2020) ift til at udvikle 'Vision 2030', hvor kommunen skal være kendt for at være 'Ikke for fin; rå og autentisk'. Lokaldemokratimidlerne er et vigtigt økonomisk bidrag til Torup Ting, da der ikke opkræves kontingent og løbende indtægter dermed er små: tak for det til Halsnæs Kommune.

Torup Ting anvender midlerne til langsigtede formål, der kommer så mange som muligt til gode. Der er bl.a. investeret i udstyr til fremvisning af film (Torup DokBy og teater), Torup Tingsted, Det Sker i Torup folder/pose, Torup Tings hjemmeside, Klatrevæg, Bænke, Spillet TING, TorupFilmen - og en offentlig cykelpumpe i Torup.

Flere af disse uddybes nedenfor – og i flere tilfælde har eksterne fondsmidler (Nordeafonden) og æres-præmien ifm Årets Landsby, 2019 bidraget yderligere.

Torup Ting har i 2018 og 2019 og 2020 anvendt lokaldemokrati midlerne til flg:

- Teater/musik aktiviteter for & med unge. Her var tale om et samarbejde ml UKC Halsnæs, Torup Forsamlingshus TLC og Torup Ting. Lamper, scenetæpper og dansegulv til teater indkøbt til fælles Torup-brug. Baggrunden er et ønske udtrykt ved borgermøder, hvor behovet for aktiviteter for/med unge blev fremhævet. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og blev videreført i 2019 og 2020 bla med støtte fra Halsnæs Kulturelt Samråd. Udbyttet af dette er aktivering af og medleven fra ungdomsgruppen.
- Torup Klatrevæg og Klatreklub retter sig også mod især de unge – selv om andre også gerne må benytte sig af klatrevæggen, som opføres i samarbejde med Halsnæs Lilleskole, med tilskud fra Nordeafonden og Torup Ting. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er fællesoplevelser og motion. Pt er fokus på byggetilladelse fra Halsnæs Kommune.
- Film i det fri og forskellige steder i Torup. Her er tale om et samarbejde med Torup DOKby under Torup Ting. Projektor, lærred og lydudstyr indkøbt til fælles Torup-brug. Baggrunden er et ønske om at samle Torup'ere og gæster til fælles aktiviteter, bla for at synliggøre Torups mange kvaliteter. Det samme gælder Torup Tings støtte til spillet TING, som bringer gæsterne/spiller igennem fælles oplevelser og dilemmaer. Den kommende TorupFilm (under klipning) vil vise Torups mange sider – med udgangspunkt i Årets Landsby hæderen. Disse aktiviteter knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er unikke fællesoplevelser, bla ifm Himmelstorm festival. Disse aktiviteter vil blive fortsat i en post-Corona fremtid.
- Velkommen til Torup. Folder og Torup Tings hjemmeside om bla aktiviteter (kalender), samt info om virksomheder og foreninger i Torup og Omegn. Baggrunden er et ønske om at synliggøre Torups mange kvaliteter og aktiviteter. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkter om både 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Den er blevet videreført i 2018 og 2019 og 2020. Behovet for 'Velkommen til Torup' understreges af planerne for Hvideland, som vil medføre mange nye medborgere i Torup: de vil (også) have behov for at orientere sig bredt om Torups mange muligheder. Torup i Pose og Sæk (2020) knytter sig til denne aktivitet: her blev det lokale kultur- og erhvervsliv fysisk præsenteret... husstandsomdelt, tilmed. Udbyttet af dette er en synliggørelse af Torups mange kulturelle aktiviteter, attraktioner og virksomheder.
- QR-kode projekt under Torup Ting fokuserer på historien bag særlige steder og bygninger i Torup: hvor lå fx Torup Kro; hvad er Dyssekilde Stations historie? Her synliggøres Torups historie via tekst og videoer direkte på brugernes smartphones. Denne aktivitet er inspireret af Liselejes tilsvarende QR-projekt og knytter sig til 2030-visionens punkter om både 'Sammenhængende

lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. De 6 små videoer på engelsk under ([Torup – Smart Rural Areas \(smartrural21.eu\)](https://www.torup-smart-rural.eu)) ligger i forlængelse af dette projekt. Udbyttet af disse aktiviteter er en turisme-mæssig extra dimension og en fokusering af borgernes og gæsternes historiske bevidsthed om Torup, som har en 1000-årig historie.

- Folkekøkken, dvs fællesspisning for alle i Torup og omegn i TLC/Forsamlingshuset en gang om måneden under Torup Ting. TLC er stillet gratis til rådighed af TLCs bestyrelse, og deltagerne betaler selv for maden. Eneste Torup Ting udgift er trykning af plakater til ophæng i Torups fælles info-skabe. Plakaterne designs og ophænges vha gratis frivilligt arbejde. Folkekøkkenet er et af Torups vigtige samlingspunkter... på linje med Torup Marked, hver 14.dag om sommeren, hvor mange turister og sommerhusbeboere samles i Torup til Kilometermad. Disse aktiviteter knytter sig til 2030-visionens punkt om 'Sammenhængende lokale oplevelser' og 'Turisme og gæster'. Udbyttet af dette er at der er skabt mødepladser for Torup'ere og ikke-Torup'ere på tværs – som folk benytter sig af i stor stil. Det skaber en social sammenhængskraft. Pt arbejder vi videre med 'FRIs spisning', dvs fællesspisning i det fri henover sommeren 2021 – i samarbejde med Spisekammer Halsnæs og Halsnæsfonden. FRIs spisning vil finde sted på lokale gårde, ved havet/fjorden og på Torup Tingsted, som også benyttes ifm borgermøder – og til at nyde solnedgangen.

- Torup Grejbank og Landsbypedel, projekt Dugnad, også støttet af Nordeafonden. Denne aktivitet knytter sig til 2030-visionens punkter om 'Sammenhængende lokale oplevelser', og bygger videre på aktiviteter som styrker den sociale sammenhængskraft. Udbyttet af dette er at de lokale deles om maskiner/redskaber/værktøj – og får hjælp til dagligdagens små-opgaver, til små-vedligehold. De to dele af Dugnad, Grejbank + Landsbypedel støtter fællesoplevelser i et levende lokalsamfund – og understreger betydningen af lokalt engagement som drivkraft i samfundsudvikling.

Og dertil kommer at Torup i årets løb har øget sine aktiviteter og service: der er nu både en frisør, en landsbylæge og et Folkeuniversitet i Torup. Grejbank og Landsbypedel er på vej. Og midler flyder udefra til Torup, bla fra Nordeafonden, fra Landdistriktsmidlerne og fra LAG Halsnæs-Gribskov til Under Solen/Kornsang bageri/Cafe Torup, Sykkel, Landsbylægen, Tothavens besøgs gård, Mad & Mennesker/Grønnessegård og til Hvidelands fælleshus. Den slags kommer ikke af sig selv. Det kræver en gedigen, visionær og vedholdende frivillig indsats. Det er det bærende element: TAK til alle som løfter og bærer.

Torup Ting, januar 2021, Peter Plant

Bestyrelsen består af: Peter Plant, formand; Catalina Odile Sommer, Astrid Wodskov, og Simon Hansen. Mette Jacobsen er udtrådt i periodens løb.

Se www.torupting.dk og følg os på Facebook:

<https://www.facebook.com/groups/1483668321918794/?fref=ts>